

Antón Costas

De rendibilitat a productivitat

Amb vent en popa i a tota vela. L'economia espanyola continua sorprenent propis i estranys amb la seva velocitat de creuer, tant en termes de creixement del PIB com de l'ocupació. Els instituts de previsió econòmica –tant nacionals com internacionals– fa un any que corregeixen a l'alça els seus pronòstics. Si el març de l'any passat la previsió per al 2015 era d'un 1,8%, el creixement del primer trimestre, del 0,9%, projectat al conjunt de l'any porta a un creixement del 3,8%.

Les previsions d'ocupació van en la mateixa línia. L'OCDE estima que Espanya serà el país on es crearan més llocs de treball, uns 900.000 entre el 2015 i el 2016. Les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA) del segon trimestre avalen aquest pronòstic. I, a més a més, amb aspectes encoratjadors. L'ocupació creix en tots els sectors, especialment en la indústria i els serveis de mercat. A part, augmenta per primera vegada l'ocupació dels joves.

Quins són els motors d'aquesta recuperació sorprenent? N'hi ha dos. D'una banda, factors conjunturals i estructurals interns, com la recuperació del consum i la continuació del bon comportament de les exportacions. De l'altra, un vent de cua, impulsat per la nova política monetària del BCE –amb la devaluació de l'euro i la baixada dels tipus d'interès– i per la caiguda dels preus del petroli.

Hi ha motius per alegrar-se'n? Sens dubte. De tota manera, la temporalitat no disminueix, hi continua havent moltes persones a la llista de l'atur i ha aparegut una nova tipologia de treballadors pobres amb salaris que no donen ni per arribar a final de mes ni per emancipar els joves dels pares o avis.

Però hi ha alguna cosa més en aquesta recuperació que em produeix inquietud. L'economia espanyola continua tenint un comportament maniacodepressiu. Facin memòria. Vam ser el país que més va créixer i va crear ocupació en l'etapa

de la bombolla creditícia; després, amb la crisi, vam ser el país que més ocupació va destruir, i ara sembla que ens tornem a comportar de la mateixa manera.

Què genera aquest comportament bipolar? Com podem aprofitar aquesta recuperació per aconseguir una economia amb un comportament més estable, sense cicles tan pronunciats del PIB i de l'ocupació?

La resposta està en una tendència arrelada del nostre model de creixement. Tant la cultura empresarial i sindical com les polítiques públiques afavoreixen estratègies empresarials de vol gal·linaci.

JORDI BARBA

Estratègies basades en una visió curterminista de l'empresa, que busquen més la rendibilitat ràpida que la productivitat a llarg termini.

La visió basada en la rendibilitat porta a estratègies d'ocupació contingent, a l'estil Wal-Mart, la gran empresa de distribució nord-americana caracteritzada per salaris baixos, condicions laborals d'exploació, alta rotació dels treballadors i baixa productivitat.

Les polítiques i reformes empresarials que hem dut a terme fins ara afavoreixen

les estratègies curterministes orientades únicament a la rendibilitat: la reforma laboral, les reduccions impositives o la complaença amb els acomiadaments massius dels ERO.

Probablement va ser inevitable en un primer moment. Els forts desequilibris econòmics i empresarials que va portar la crisi del 2008 van obligar a posar el focus en la recuperació de la rendibilitat i en la reducció de l'endeutament. Era qüestió de vida o mort. Però el pitjor ja ha passat. La majoria de les empreses han tornat als beneficis. Els excedents afavorits per la devaluació salarial, els ERO i les reduccions impositives donen per desendeutar-se i emprendre noves inversions. Ara toca la productivitat.

Hauriem de saber aprofitar aquest vent de cua que mou la recuperació per orientar la cultura empresarial i sindical, així com les polítiques públiques, cap a la productivitat. Això portarà a una nova cultura del compromís recíproc entre les empreses i els treballadors. Un compromís que afavorirà la confiança mútua, el compromís de l'empresa amb la formació professional i amb la creació d'ocupació estable.

Quan es canvia el focus de la rendibilitat a la productivitat tot canvia en la vida de l'empresa, des de les relacions laborals fins a l'interès per la innovació i l'R+D. Perquè la pervivència a llarg termini d'un projecte empresarial es basa en això, en la confiança mútua entre empresa i treballadors i en la innovació permanent.

Hi ha senyals que ens permetin ser optimistes? N'hi ha. La revolució de la internacionalització de moltes empreses –que ha estat la veritable reforma estructural– està introduint una visió de llarg termini centrada en la productivitat i en la millora de les relacions de confiança i compromís amb els treballadors.

L'ideal seria que la política companyés i afavorís aquest canvi d'estratègies empresarials des de la rendibilitat fins a la productivitat. Quin bon vassall seria aquesta recuperació, si tingués un bon senyor! Altrament, tornarem al cicle maniacodepressiu.●

Pilar Rahola

'Bye, bye'

Amb Alicia Sánchez-Camacho el Partit Popular ha arribat a una fita històrica: ha aconseguit ser un partit definitivament marginal a Catalunya. Tant que només ha assolit una alcaldia, la de Pontons, de les més de 900 a què podia aspirar, i la seva influència en la política catalana ha estat de zero sobre zero. És cert, a favor de la senyora Camacho, que el partit no ha tingut mai gaires alegries en aquestes terres discòles, però els darrers temps han estat per emmarcar, tan convençuts que el tret al català els donava rèdits electorals a les Espanyes que han sortit del mapa. El cert és que el Partit Popular sempre va ser el que va ser, i ho va ser per mèrits propis: un partit estrany, incapaç de connectar amb cap sector influent a Catalunya, més proper a la vella imatge del virrei a terra conquerida que a una simple opció conservadora. I si això conforma la història del PP al Principat, amb la gestió de Camacho la seva marginalitat ha arribat al paroxisme. Només els faltava l'emergència dels de Ciutadans, més hipsters, més llançats, més *pijos à la page...*, per reblar el desastre.

I ara la Camacho se'n en va. És una

Alicia ha fet tants mèrits a la discòla Catalunya que li han de donar la Creu d'Isabel la Catòlica

llàstima, perquè ens havíem acostumat a les seves trempades confidències amb micròfons i a les sortides de to parlamentàries, i què cal dir dels seus discursos a les televisions del règim, traient la pell a la perversa Catalunya. Ha fet tants mèrits, la senyora Camacho, a la combativa trinxera catalana, que li haurien de donar la Creu d'Isabel la Catòlica, o la d'Agustina d'Aragó, si és que existeix la cosa, perquè aquesta dona ha estat una croada a terra infidel i tot ho ha fet, fins i tot el ridícul, per poder ser estimada al carrer Génova. El mínim seria que li paguessin d'alguna forma, no ho sé, algun càrrec simpàtic i ben remunerat, una ambaixada com la de Trillo, una secretaria d'Estat. Encara que el Partit popular albira horitzons nebulosos, i aviat no estarà per repartir gaires càrrecs. Deu ser per això que han tret Albiol del palau d'hivern de la vella Bètulo, per poder salvar algun vot? Deu ser això, encara que em sembla que aquest partit continua fora de joc i que sempre pica el ferro fred de la seva secular incomprensió de Catalunya. Realment creuen que amb el professional de la provocació i amb la Levy, una versió rejevenida de la Camacho, salvaran els mobles? Ho tenen difícil perquè el Partit Popular està en caiguda lliure, els de Ciutadans els han robat la cartera electoral i apareix en escena Duran Lleida, que els rasparà uns bons vots.

En qualsevol cas, amb la marxa de Camacho, el PP català tanca una altra etapa fracassada de les moltes que acumula a Catalunya. I la qüestió no és el canvi de carotes, sinó la incapacitat de connectar amb aquesta terra. El fracàs català del Partit Popular no està en els seus candidats –encara que la senyora ha fet mèrits–, sinó en el seu ADN. És tan extrem el seu discurs que sembla el que sembla a Catalunya: un partit extraterrestre.●

Xavier Campà

Acolliment d'infants a Catalunya

La llei 14/2010, sobre els drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència, estableix l'acolliment familiar com una mesura protectora prioritària dels menors en situació de desemparament i disposa que han de ser confiats a una família o a una persona que faci possible el desenvolupament integral de la seva personalitat. És una mesura que ha de ser prevalent a l'opció d'internament en un centre educatiu o residencial.

Aquesta prevalença, però, no es tradueix a la pràctica, i les estadístiques de la direcció general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) així ho demostren: 2.700 infants ingressats en centres enfront de 900 acollits en família.

El Síndic de Greuges, en el seu informe anual, ja destacava els costos econòmics diferencials entre una mesura i l'altra: mentre que el cost de l'acolliment familiar és de 5.700 euros/any per infant, el cost en centre d'acollida és de 55.900 euros/any.

El més greu, però, és que molts dels infants desemparats que ingressen en un centre de menors creixen sense l'oportunitat de fer-ho en el si d'una família alternativa a la biològica.

És evident que la millor opció per a aquests menors és la reincorporació a la seva família d'origen. En aquest cas, la mesura més apropiada és la de l'acolliment familiar temporal, que els proporciona un entorn afectiu i educatiu necessari per al seu desenvolupament amb l'objectiu de reintegrar el menor al seu nucli familiar.

Aquesta mesura exigeix un treball social

intens i l'adquisició d'uns compromisos amb la família biològica i l'acollidora per tal de fer possible aquest retorn. La llei, conscient que el factor temps exerceix un paper vital, va introduir modificacions i va establir un límit temporal per a aquest procés de retorn i per a l'oposició dels pares a la mesura.

Cal que la DGAIA, en aplicació d'aquests canvis legislatius, proposi la mesura d'acolliment temporal en família aliena i també la d'acolliment preadoptiu, quan aquesta reincorporació ja no és possible.

La paternitat no és un dret patrimonial sobre els fills. Els pares han de complir amb els deures de la potestat parental i, quan això no és així, la solució no passa per l'ingrés del menor en un centre, sinó pel dret a créixer i educar-se en un nucli familiar alternatiu.●